

Dosarul nr. 2ra-364/21

Prima instanță: Judecătoria Soroca sediul central (jud. G. Purici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. D. Corolevski, D. Stănilă, E. Bejenaru)

DECIZIE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Maria Ghervas
Nina Vascan
Ala Cobăneanu

examinând recursurile declarate de Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean și de Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa împotriva lui Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean, a fost casată integral hotărârea din 2 octombrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central și a fost pronunțată o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii

constată:

La 14 mai 2015, Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au invocat că Olga Cebanu este proprietara apartamentului nr. X din str. XXXXX mun. XXXXX, dobândit în temeiul contractului de donație din 30 aprilie 2014.

Au comunicat reclamantii că la 4 august 2014 au încheiat un contract de antrepriză în formă verbală cu Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari, ca antreprenori, ultimii obligându-se să efectueze lucrări de reparație în apartamentul menționat, cu materialele clienților, iar dâșii în calitate de clienți s-au obligat să achite prețul lucrărilor executate în sumă totală de 4 300 de euro.

Totodată, au convenit de a achita copârâților un avans de 2 150 de euro, la începutul lucrărilor.

Astfel, la momentul înțelegerii, au achitat copârâților o parte din avans în sumă de 300 de euro, pentru inițierea lucrărilor, iar ulterior, la 5 septembrie 2014, în urma contractării unui credit de la bancă, au achitat restul avansului în sumă de 1 850 de euro.

Au relatat că, după ce copârâții au primit avansul în mărime de 2 150 de euro, au început să lucreze necalitativ.

Deși, dâșii au înaintat numeroase pretenții referitor la calitatea lucrărilor, caracterizate prin apariția unor defecte evidente, copârâții de fiecare dată promiteau că vor remedia viciile apărute.

La sfârșitul lunii octombrie 2014, văzând că calitatea lucrărilor nu se schimbă și copârâții nu reacționau la pretențiile înaintate, au solicitat remedierea gratuită a viciilor depistate sau cel puțin restituirea costului materialelor procurate și folosite la executarea necalitativă a lucrărilor de reparație.

În consecință, deși copârâții inițial au fost de acord cu pretențiile înaintate în raport cu calitatea necorespunzătoare a lucrărilor executate de către aceștia, ultimii au refuzat de a restitui prejudiciul cauzat, motivând prin faptul că vor avea cheltuieli disproporționate.

De asemenea, au menționat că copârâții au fost de acord să demonteze 18 m² de teracotă instalată defectuos în bucătăria apartamentului, procurând din contul lor teracotă de același gen.

În urma multiplelor încercări de a soluționa pe cale amiabilă litigiul dat, copârâții au ignorat și nu au răspuns solicitărilor, mai mult, la 21 noiembrie 2014, copârâții au expediat în adresa reclamantului Oleg Cebanu o scrisoare de preîntâmpinare prin care au recunoscut existența unor relații contractuale de antrepriză încheiate în formă verbală, indicând obiectul contractului, prețul, avansul achitat, enumerarea nemijlocită a lucrărilor executate, iar în final au indicat că, în cazul în care vor fi deranjați în continuare pe subiectul dat, se vor adresa la organele de drept cu plângeri.

La 24 noiembrie 2014, Oleg Cebanu s-a adresat cu o plângere la IP Soroca, pe faptul acțiunilor ilegale ale copârâților, manifestate prin prestarea necalitativă a lucrărilor de reparație, iar la 2 decembrie 2014, în cadrul cercetării la fața locului, reprezentantului poliției i-au fost prezentate rezultatele lucrărilor.

Pe cazul dat în privința lui Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari au fost întocmite procese-verbale cu privire la contravenție în baza art. 263 alin. (1) din Codul contravențional, fiind amendați cu câte 300 de lei fiecare.

Ulterior, în vederea constatării calității lucrărilor de reparație executate de copârâți, cât și stabilirii mărimii prejudiciului material cauzat, au solicitat efectuarea unei expertize, iar ca rezultat al cercetărilor efectuate a fost constatat că prejudiciul material cauzat este de 40 127 de lei.

Au subliniat reclamantii că au suportat suferințe psihice, cauzate prin provocarea unor stări de frustrare și stres profund în legătură cu faptul că apartamentul este într-o stare deplorabilă și inutilizabil conform destinației locative pentru o perioadă îndelungată.

De asemenea, starea de stres și frustrare a fost aprofundată și de atitudinea agresivă a copârâților și refuzul de a repara prejudiciul cauzat.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 209, 210, 211, 514, 572, 602, 666, 936, 946, 948, 960, 962, 963, 1422, 1423 Cod civil, art. 7, 82, 96, 166, 167, 174-178 CPC.

Au solicitat admiterea acțiunii, încasarea solidară de la copârâți a avansului în mărime de 2 150 de euro, a prejudiciului material în mărime de 40 127,56 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 2 octombrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central, a fost admisă acțiunea parțial.

Au fost încasate în mod solidar de la Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari în beneficiul lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu suma de 2 150 de euro, convertiți în lei, la cursul oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova la momentul executării hotărârii, cu titlu de avans, prejudiciul material în mărime de 40 127,56 de lei și prejudiciu moral în mărime de 5 000 de lei, precum și cheltuielile de judecată în sumă totală de 7 594,50 de lei, compuse din suma de 5 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice și suma de 2 594,50 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii.

Prin decizia din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean, a fost casată integral hotărârea din 2 octombrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central și a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care a fost admisă acțiunea parțial.

Au fost încasate în mod solidar de la Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari în beneficiul lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu, cu titlu de restituire a avansului suma de 2 150 de euro, echivalent în lei moldovenești la momentul executării și cu titlu de reparare a prejudiciu material cauzat suma de 22 414,90 de lei, precum și cheltuielile de judecată în sumă totală de 9 231,71 de lei.

Prin încheierea din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost corectată greșeala strecurată în decizia din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin indicarea corectă a sumei dispuse spre încasare substituind în dispozitiv „suma prejudiciului material cauzat de 31 391,39 de lei” cu indicarea corectă „suma prejudiciului material cauzat de 22 414,90 lei”.

Prin decizia din 8 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, au fost admise recursurile declarate de Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean și de Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa, a fost casată integral decizia din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți și a fost trimisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean, a fost casată integral hotărârea din 2 octombrie 2018 a Judecătoriei Soroca, sediul central și a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

Au fost încasate în mod solidar de la Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari în beneficiul lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu cu titlu de restituire

a avansului suma de 2 150 de euro sau echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii judecătorești, prejudiciul material în sumă de 25 337,72 de lei, prejudiciul moral în mărime de 5 000 de lei și cheltuielile de judecată în sumă totală de 9 231,71 de lei.

La 30 decembrie 2020, Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean, au declarat recurs împotriva deciziei din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului au invocat că dacă se prezumă că lucrările și materialele de construcție nu au fost acceptate de intimații Oleg Cebanu, Olga Cebanu și se impune de a restabili la poziția inițială, atunci cu titlu de reparare a prejudiciu material cauzat în mărime de 25 337,72 de lei este îmbogățirea intimaților din contul lor, deoarece, ulterior, după ce intimații au refuzat ca dâșii să finalizeze serviciile asumate, au procurat materiale de construcții expuse în raportul de expertiză judiciară nr. 346 din 25 septembrie 2017 și actul de corectare a greșelilor din 20 martie 2018 și le-au folosit tot pentru ei la reparație.

Mai mult ca atât, înscrisul privind stabilirea cu certitudine care lucrări erau considerate de către participanți necesare de a repara, instanța de apel nu a comentat și nici nu a dat nicio apreciere probei date.

Astfel, unicul înscris care confirmă realitatea înțelegerii încheierii unui acord între dâșii și intimați, or, înscrisul semnat de către părți confirmă cu certitudine că a existat o înțelegere prealabilă, fapt probat prin semnăturile proprii aplicate pe înscris.

Potrivit acestui înscris se confirmă că Olga Cebanu și Oleg Cebanu au acceptat lucrările îndeplinite de dâșii cu reabilitarea lucrărilor menționate în înscrisul respins ca material probator de către prima instanță.

În prima instanță, avocatul Lilian Prutean, în ședința de judecată, în forma orală, a înaintat cerere de recuzare a expertului Anatolie Achimov, iar instanța de judecată prin expresia că „este prematur să examinăm recuzarea expertului Achimov Anatolie”, a lăsat fără examinare cererea de recuzare a expertului Anatolie Achimov, contrar prevederilor art. 53 alin. (2) CPC.

Astfel, prima instanță nu a îndeplinit aspectul procedural expus, iar instanța de apel nu s-a pronunțat în decizia contestată.

Având în vedere prevederile art. 948 din Codul civil, au menționat că Oleg Cebanu și Olga Cebanu, în calitate de beneficiari, și-au asumat toată răspunderea pentru nefinalizarea lucrărilor de reparație efectuate de către pârâți.

În speță, clienții, în persoana intimaților, nu le-au permis să execute până la sfârșit lucrările, invocând ca motiv calitatea acestor lucrări, deși la acea etapă nu au fost efectuate și analizate de către un specialist cu participarea tuturor persoanelor cointeresate, care ar menționa cele invocate la etapa dată, or, prin raportul de expertiză judiciară, expertul a invocat că lucrările cercetate anterior erau la etapa desfășurării și putea fi înlăturare la etapa finalizării.

La 28 ianuarie 2021, Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa, au declarat recurs împotriva deciziei din 15 octombrie 2020 a Curții

de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, precum și încasarea de la intimați în beneficiul lor a cheltuielilor de asistență juridică suportate în instanța de apel în mărime de 11 500 de lei și în sumă de 5 000 de lei suportate în instanța de recurs.

În susținerea recursului au invocat că decizia instanței de apel este parțial neîntemeiată în partea ce ține de diminuarea prejudiciului material cu referire în interiorul apartamentului nr. X din or. XXXXX str. XXXXX, de la 17 712,66 de lei la 7 620,06 de lei și, respectiv, diminuarea sumei cheltuielilor de judecată suportate.

Au menționat că, în cadrul rejudecării cauzei, Curtea de Apel Bălți nu a luat în considerație cele invocate de Curtea Supremă de Justiție, omițând repetat să reflecte motivele concluziilor sale de admitere parțială a suplimentului din 20 martie 2018 la raportul de expertiză judiciară nr. 346 din 25 septembrie 2017, în partea ce ține de cuantumul sumei pentru demontarea demarată în interiorul apartamentului.

Așadar, instanța de apel repetat a ignorat totalmente argumentele de respingere a suplimentului din 20 martie 2018 la raportul de expertiză judiciară nr. 346 din 25 septembrie 2017, ca fiind un înscris neveridic și nevalabil ce vine în contradicție cu alte probe din dosar.

Actul de corectare a greșelilor (suplimentul la raportul de expertiză judiciară nr. 346 din 25 septembrie 2017) din 20 martie 2018 a avut drept scop să denatureze sensul noțiunii de „greșeală tehnică” și într-un mod abuziv să înlocuiască neîntemeiat aproape integral concluziile raportului de expertiză nr. 346 din 25 septembrie 2017.

Conform actului de corectare a greșelilor din 20 martie 2018, expertul nu a corectat careva litere, omisiuni de cuvinte, cifre, greșeli în calcule, ci a reformulat conținutul concluziilor din raportul de expertiză din 25 septembrie 2017.

Au notat că expertul a corectat așa zisele „greșelile tehnice” doar în compartimentul concluzii și recomandări a raportului de expertiză, fără a face corectările de rigoare în conținutul raportului de expertiză.

În actul de corectare a greșelilor a fost modificat compartimentul concluzii și recomandări, contrar celor indicate în conținutul raportului de expertiză la pag. 8.

Ba mai mult, prin planșele fotografice cu imaginile executării reparației capitale (după 1 noiembrie 2014), combat întru totul actul de corectare a greșelilor, deoarece în aceste imagini foto se vede clar că lucrările necalitative efectuate de intimați au fost demontate integral până la nivelul inițial al peretelui (beton).

Având în vedere prevederile art. 38 alin. (4) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 privind expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, au evidențiat că actul de corectare a greșelilor din 20 martie 2018 nu este certificat conform normei legale menționate, lipsind ștampila expertului pe prima pagină a actului, prin urmare, nu a fost certificat în modul corespunzător, deci nu întrunește condițiile de valabilitate.

Cu privire la cheltuielile de asistență juridică suportate de către ei la etapa apelului și recursului, având în vedere prevederile art. 96 alin. (1) CPC, au invocat că urmează să le fie compensate cheltuielile de asistență juridică suportate inclusiv în instanța de apel (care au fost acoperite doar parțial în sumă de 1 637,21 de lei, deși intimații la etapa apelului au suportat cheltuieli de asistență juridică confirmate în sumă totală 11 500 de lei) și în recurs în sumă de 5 000 de lei.

La 29 ianuarie 2021, în adresa lui Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila, Vasile Cojuhari, Oleg Cebanu, Olgăi Cebanu și avocatului Prutean Lilian au fost expediate copiile cererilor de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 115, vol. III).

La 22 februarie 2021, Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa, au depus referință la recursul declarat de Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil sau, după caz, respingerea recursului ca neîntemeiat.

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit alte referințe.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa, neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar recursul declarat de Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și pronunțarea în această parte o nouă hotărâre cu privire la respingerea acestei pretenții, iar în rest menținerea deciziei instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa, au solicitat încasarea în mod solidar de la Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila a avansului în sumă de 2 150 de euro, a sumei de 40 127,56 de lei, cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 20 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, încasând în mod solidar de la Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari în beneficiul lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu suma de 2 150 de euro, convertiți în lei, la cursul oficial al Băncii Naționale a Republicii Moldova la momentul executării hotărârii, cu titlu de avans, prejudiciul material în mărime de 40 127,56 de lei și prejudiciu moral în mărime de 5 000 de lei, precum și cheltuielile de judecată în sumă totală de 7 594,50 de lei, compuse din suma de 5 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice și suma de 2 594,50 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând integral hotărârea primei instanțe și pronunțând o hotărâre nouă, prin care a admis acțiunea parțial și a încasat în mod solidar de la Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari în beneficiul lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu suma de 2 150 de euro sau echivalentul

în lei moldovenești la momentul executării hotărârii judecătorești, cu titlu de avans, prejudiciul material în sumă de 25 337,72 de lei, prejudiciul moral în mărime de 5 000 de lei și cheltuielile de judecată în sumă totală de 9 231,71 de lei.

Conform art. 514 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 din Codul civil, temeiul executării care rezidă existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și momentul stabilit.

Conform art. 666 alin. (2) din Codul civil, contractului îi sunt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Iar, conform art. 209 alin. (1) din Codul civil, actul juridic pentru care legea sau acordul părților nu stabilește forma scrisă sau autentică poate fi încheiat verbal.

Totodată, conform prevederilor art. 668 alin. (1) și (3) din Codul civil, contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității. Contractul produce efecte numai între părți dacă legea nu prevede altfel.

Art. 602 alin. (1) și (2) din Codul civil prevede că în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat, astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Conform art. 946 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că la 4 august 2014, soții Oleg Cebanu și Olga Cebanu au încheiat în formă verbală cu Ghenadii Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila un contract de antrepriză, potrivit căruia ultimii s-au obligat să efectueze lucrări de reparație în bunul imobil amplasat în mun. XXXXX str. XXXXX apartamentul nr. X, ce le aparține soților Cebanu cu drept de proprietate, iar aceștia s-au obligat să achite prețul convenit pentru executarea lucrărilor de reparație în mărime de 4 300 de euro.

De asemenea, s-a constatat că inițial soții Cebanu au achitat lui Ghenadii Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila suma de 2 150 de euro, cu titlu de avans.

Din materialele dosarului rezultă că faptul existenței relațiilor de prestare a serviciilor de reparație a apartamentului și încheierea contractului de antrepriză în formă verbală nu a fost negat în ședința de judecată de către avocatul recurenților-pârâți și nici de Vasile Cojuhari.

Mai mult, existența contractului de antrepriză se confirmă și prin preavizul din 21 noiembrie 2014, expediat lui Oleg Cebanu, prin care Ghenadii Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila au recunoscut existența relațiilor de antrepriză apărute în urma unei înțelegeri verbale cu recurenții-reclamanți privind efectuarea lucrărilor de reparație, prețul acestor lucrări, avansul achitat și enumerarea nemijlocită a lucrărilor efectuate (f. d. 27, 28, vol. I).

Conform art. 948 alin. (1) și (2) din Codul civil, antreprenorul trebuie să

transmită clientului lucrarea liberă de orice viciu material sau juridic. Lucrarea este liberă de vicii materiale dacă are calități convenite, în cazul în care nu s-a convenit asupra unor calități, lucrarea este liberă de vicii materiale dacă este corespunzătoare utilizării presupuse în baza contractului sau dacă nu se poate deduce o asemenea utilizare, utilizării obișnuite.

Conform art. 960 alin. (1) și (2) din Codul civil, dacă lucrarea are vicii clientul poate cere remedierea lor. Antreprenorul poate alege remedierea viciilor, fie efectuarea unei noi lucrări. Antreprenorul suportă cheltuielile necesare remedierii, în special cheltuielile de transport, de deplasare, de muncă precum și prețul materialelor.

Actele cauzei denotă faptul că, pe parcursul executării lucrărilor de reparație Oleg Cebanu și Olga Cebanu au înaintat numeroase pretenții recurenților-pârâți referitor la calitatea lucrărilor caracterizate prin apariția unor defecte vizuale, ultimii promiteau că viciile vor fi remediate, însă fără careva rezultat pozitiv.

Ulterior, văzând că calitatea lucrărilor nu se schimbă, la sfârșitul lunii octombrie 2014, recurenții-reclamanți au solicitat recurenților-pârâți remedierea gratuită a viciilor depistate sau restituirea costului materialelor procurate și folosite de ultimii la executarea necalitativă a lucrărilor de reparație.

Prin urmare, Ghenadii Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitri Șindila au procurat doar 18 m² de teracotă instalată defectuos în bucătăria imobilului, pe care au transmis-o lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu, în rest au refuzat restituirea prejudiciului.

De asemenea, actele cauzei denotă faptul că la 24 noiembrie 2014, în legătură cu prestarea necalitativă a lucrărilor de reparație, Oleg Cebanu s-a adresat cu plângere la Inspectoratul de Poliție Soroca, iar pe faptul dat, la 9 decembrie 2014 în privința lui Ghenadii Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari au fost întocmite procese-verbale cu privire la contravenție în baza art. 263 alin. (1) din Codul contravențional, pentru practicarea ilegală a activității de întreprinzător, ultimii fiind sancționați cu amendă a câte 300 de lei fiecare (f. d. 32-39, vol. I).

La caz, se mai reține că conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 335 din 17 decembrie 2014, întocmit de către expertul judiciar Anatolie Achimov, a fost suspus cercetării bunul imobil – apartamentul nr. X amplasat în mun. XXXXX str. XXXXX, care aparține cu drept de proprietate soților Oleg Cebanu și Olga Cebanu. În timpul cercetărilor s-a depistat că, lucrările de reparație executate în interiorul bunului imobil, au fost efectuate de către persoane fizice necalificate în domeniul construcțiilor, cu abateri de la procesul tehnologic de execuție, care nu permit exploatarea bunului imobil conform destinației, fiind necesară executarea lucrărilor de reparație capitală cu înlăturarea viciilor materiale depistate. La rândul său, în acest raport s-a stabilit că costul total al materialelor de construcție folosite la lucrările de reparație constituie suma de 22 414,90 de lei, iar costul lucrărilor de demontare în scopul remedierii viciilor constituie suma de 17 712,66 de lei (f. d. 8-26, vol. I)

Prin încheierea din 6 iulie 2016 a Judecătoriei Soroca, a fost dispusă efectuarea expertizei judiciare suplimentare cu privire la evaluarea prejudiciului cauzat.

Din materialele dosarului rezultă că la acel moment Oleg Cebanu și Olga

Cebanu au demontat lucrările de construcție efectuate de către recurenții-pârâți în perioada 4 august 2014 - 1 noiembrie 2014 și au efectuat reparația capitală în apartament.

Conform raportului de expertiză nr. 346 din 25 septembrie 2017, întocmit de expertul judiciar Anatolie Achimov, repetat a fost supus cercetării bunul imobil – apartamentul nr. X amplasat în mun. XXXXX str. XXXXX, care aparține cu drept de proprietate soților Oleg Cebanu și Olga Cebanu. În cadrul cercetărilor efectuate în interiorul bunului imobil s-a depistat că, în toate încăperile s-au executat lucrări de reparație capitală, inclusiv cu modificarea soluției arhitectural-constructivă și materialelor primare. Lucrările de reparație diferă de lucrările demarate anterior în perioada 4 august 2014 - 1 noiembrie 2014 și lucrările anterioare nu s-au păstrat, fiind demontate integral. Lucrările de reparație, resistemizare, finisaj demarate în interiorul bunului imobil în perioada 4 august 2014 - 1 noiembrie 2014 au fost executate de persoane necalificate în domeniul construcțiilor, cu abateri de la procesul tehnologic de execuție. Astfel, lucrările de reparație executate necorespunzător urmau a fi înlăturate doar prin executarea unor lucrări inițiale de reparație în vederea înlăturării viciilor materiale. Costul materialelor folosite la lucrările de reparație în perioada 4 august 2014 - 1 noiembrie 2014, constituie suma de 22414,90 de lei, costul lucrărilor de demontare constituie suma de 17 712,66 de lei, iar costul manoperei la lucrările de reparație, conform prețurilor de piață, constituie suma de 31 263,64 de lei (f. d. 2-24, vol. II).

Actele cauzei denotă faptul că cele constatate în raporturile menționate au fost confirmate de specialistul Anatolie Achimov, precum și de recurenții-pârâți audiți pe marginea plângerii depuse de Oleg Cebanu la 24 noiembrie 2014 în adresa Inspectoratului de Poliție Soroca, care au recunoscut faptul că, în cadrul efectuării lucrărilor de reparație Oleg Cebanu și Olga Cebanu au înaintat mai multe pretenții referitor la calitatea executării unor lucrări, solicitând restituirea costului materialelor sau remedierea din contul lor a viciilor depistate (f. d. 29-31, vol. I).

Conform art. 1398 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În așa mod, componența delictului civil include următoarele elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege, când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Astfel, pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport causal. Raportul causal este și condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

După cum s-a menționat, Ghenadii Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari, în lipsa unor cunoștințe și calificări speciale, au efectuat o reparație capitală necalitativă în imobilul ce aparține lui Oleg Cebanu și Olga Cebanu, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză din domeniul construcțiilor, fiind recunoscut parțial acest fapt și de către recurenții-pârâți în proces.

De asemenea, din ambele rapoarte de expertiză rezultă că suma pentru

materialele de construcții folosite pentru repararea apartamentului litigios în perioada 4 august 2014 - 1 octombrie 2014 constituie 22 414,90 de lei, iar în costul materialelor de construcție a fost inclusă și valoarea gresiei instalate, care, însă, a fost restituită de recurenții-pârâți și reînaltată la bucătărie.

Conform facturii de achitare, costul gresiei pentru bucătărie este de 4 697,24 de lei, respectiv, costul materialelor de construcție se reduce la suma de 17 717,66 de lei.

Consecvent, conform suplimentului la raportul de expertiză judiciară nr. 346 din 25 septembrie 2017, întocmit după finisarea lucrărilor de remediere a neajunsurilor reparației, lucrările de demontare au fost executate parțial și nu integral, ba mai mult, unele lucrări diferă după remediere de aspectul arhitectural anterior, comandat de clienți.

În așa mod, instanța de apel, în mod corect, a reținut că suma finală de demontare demarată în interiorul apartamentului nr. X din mun. XXXXX str. XXXXX este de 7 620,06 lei și, prin urmare, întemeiat a concluzionat că anume suma aceasta urmează a fi inclusă în suma pentru materialele de construcții folosite la repararea apartamentului în mărime de 17 717,66 de lei, drept compensare a prejudiciului material, constituind în total suma de 25 337,72 de lei, ce urmează a fi încasată în mod solidar de la recurenții-pârâți în beneficiul recurenților-reclamanți, iar argumentele invocate de către reprezentanții recurenților-reclamanți și recurenților-pârâți în acest sens nu pot fi reținute ca întemeiate.

De asemenea, instanța de apel corect a încasat în mod solidar de la recurenții-pârâți în beneficiul recurenților-reclamanți avansul în mărime de 2150 de euro. Or, conform art. 631 alin. (1) din Codul civil, arvuna este o suma de bani sau un alt bun pe care o parte contractantă o dă celeilalte părți pentru a confirma încheierea contractului și a-i garanta executarea. În caz de dubii, suma plătită este considerată avans.

Conform art. 632 din Codul civil, arvuna se ia în calcul la executarea prestației, iar în cazul în care aceasta nu s-a făcut, se restituie.

Argumentul invocat de către reprezentantul recurenților-pârâți, avocatul Lilian Prutean precum că în ședința de judecată a primei instanțe, în forma orală, a înaintat cerere de recuzare a expertului Anatolie Achimov, iar instanța de judecată prin expresia că „este prematur să examinăm recuzarea expertului Achimov Anatolie”, a lăsat fără examinare cererea de recuzare a expertului Anatolie Achimov, contrar prevederilor art. 53 alin. (2) CPC, nu poate fi reținut, deoarece, deși în prima instanță, la înaintarea cererii, prima instanță a dispus că examinarea recuzării este prematură, ulterior, nici în primă instanță și nici în instanța de apel recurenții-pârâți și reprezentantul lor nu au mai susținut acest demers, fapt ce rezultă atât din procesele-verbale ale ședințelor de judecată ale primei instanțe și ale instanței de apel.

În același timp, cu referire la pretenția recurenților-reclamanți cu privire la repararea prejudiciului moral, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel greșit a încasat în mod solidar de la Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari în beneficiul lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu suma de 5 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Astfel, după cum rezultă din prevederile art. 1398 alin. (1) din Codul civil, repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiune sau omisiune este posibil doar în cazurile prevăzute de lege.

În așa mod, se reține că, cadrul legal național prevede exhaustiv cazurile în care partea poate cere repararea prejudiciului moral, acest drept fiind reglementat de unele prevederi ale Codului civil, Codului muncii, cât și în unele legi speciale, în care dreptul de a cere repararea prejudiciului moral este înserat expres, însă raportul obligațional dedus judecării – antrepriza nu presupune posibilitatea legală de reparare a prejudiciului moral.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge pretenția recurenților-reclamanți cu privire la repararea prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 90 lit. i) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu art. 96 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentantă în judecată de un avocat.

Din materialele dosarului rezultă că, la depunerea cererii de chemare în judecată, Oleg Cebanu și Olga Cebanu au achitat taxa de stat în sumă de 2594,50 de lei, fapt confirmată prin ordinele de încasare a numerarului din 13 mai 2015 (f. d.58, 59, vol. I).

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că pe parcursul examinării cauzei atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, Oleg Cebanu și Olga Cebanu au fost reprezentați de avocatul Popa Grigore, suportând în prima instanță cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5 000 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 701888 din 12 mai 2015 (f. d. 60, vol. I), iar în instanța de apel – în sumă de 7 500 de lei și 4 000 de lei, fapt confirmat prin ordinele de plată nr. 02695549 din 19 aprilie 2019 și nr. 02695565 din 08 octombrie 2020 (f. d. 178, vol. II, 26, vol. III).

Prin urmare, ținând cont de faptul că acțiunea recurenților-reclamanți a fost admisă parțial, instanța de apel temeinic și legal a dispus încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 9 231,71 de lei, sumă ce a fost încasată în mod solidar de la Ghenadii Bejenari, Dmitrii Șindila, Vasile Cojuhari în beneficiul lui Oleg Cebanu și al Olgăi Cebanu.

Distinct de aceste constatări se ve reține ca neîntemeiat recursul declarat de către Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa, de a admite recursul declarat de Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean, de a casa decizia instanței de apel în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și de a pronunța în această parte o nouă hotărâre, prin care pretenția lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa împotriva lui Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari cu privire la repararea prejudiciului moral de respins, iar

în rest de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Oleg Cebanu și Olga Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa.

Se admite recursul declarat de Ghenadie Bejenari, Vasile Cojuhari și Dmitrii Șindila, reprezentați de avocatul Lilian Prutean.

Se casează decizia din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa împotriva lui Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral în partea cerinței cu privire la repararea prejudiciului moral și se emite în această parte o nouă hotărâre, prin care:

Se respinge cerința lui Oleg Cebanu și Olgăi Cebanu, reprezentați de avocatul Grigore Popa împotriva lui Ghenadie Bejenari, Dmitrii Șindila și Vasile Cojuhari cu privire la repararea prejudiciului moral.

În rest se menține decizia din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Maria Ghervas

Nina Vascan

Ala Cobăneanu